Datum van oplevering: 8 januari 2025

Gebiedspaspoort

6. GEBIEDEN LANGS DE LEK

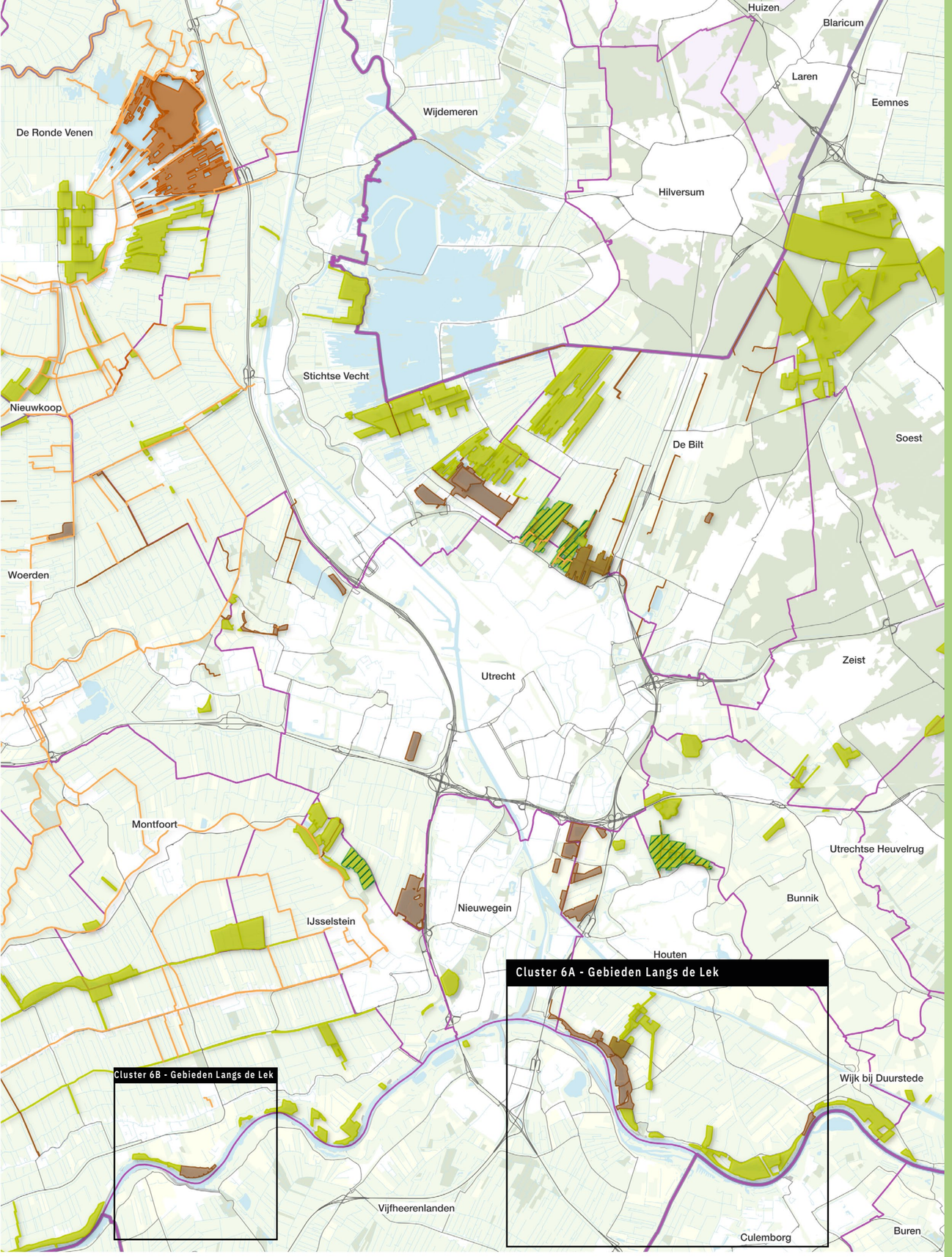
Toekomstvisie 2040 Recreatieschap Stichtse Groenlanden en (aanliggend) Staatsbosbeheer

RECREATIESCHAP STICHTSE GROENLANDEN

staatsbosbeheer

BUREAUBUITEN economie & omgeving

FEDDES/OLTHOF

Gebiedspaspoort

CLUSTER 6
GEBIEDEN LANGS DE LEK

DIT DOCUMENT IS INTERACTIEF

Doel

Het gebiedspaspoort beschrijft het cluster Langs de Lek met daarin de deelgebieden Salmsteke, 'T waal, Honswijkerplas en de Heulse Waard. Het doel van het gebiedspaspoort is het inzichtelijk maken van de kenmerken, functies, kansen en knelpunten, eigendom en beheer voor de deelgebieden. Dit wordt gedaan aan de hand van een ruimtelijke analyse, recreatieve analyse en een financiële analyse. Het gebiedspaspoort dient als opstap voor de Toekomstvisie 2040 van Stichtse Groenlanden en Staatsbosbeheer.

Inhoudsopgave

1. Ruimtelijke analyse
1.1 Ontstaansgeschiedenis van het gebied
1.2 Structuurdragers
1.3 Ruimtelijke samenhang
1.4 Planologische kaders en ontwikkelingen
1.5 Klimaat
1.6 Kansen en knelpunten

2. Recreatieve analyse
2.1 Huidig gebruik
2.2 Doelgroepen
2.3 Impact van trends en ontwikkelingen
2.4 Kansen en knelpunten

3. Eigendom en beheer
3.1 Beheersverantwoordelijkheden voor recreatieve voorzieningen
3.2 Financiële analyse
3.3 Kansen en knelpunten

4. Richtinggevende uitspraken

Bronnen
Bijlage

1. Ruimtelijke analyse

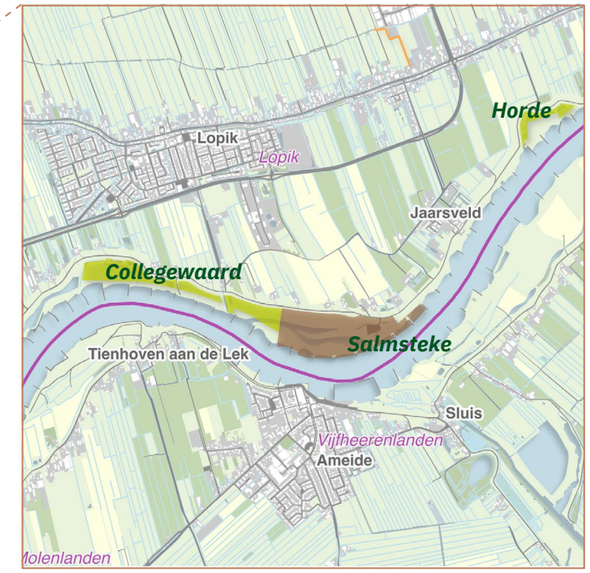
Ligging

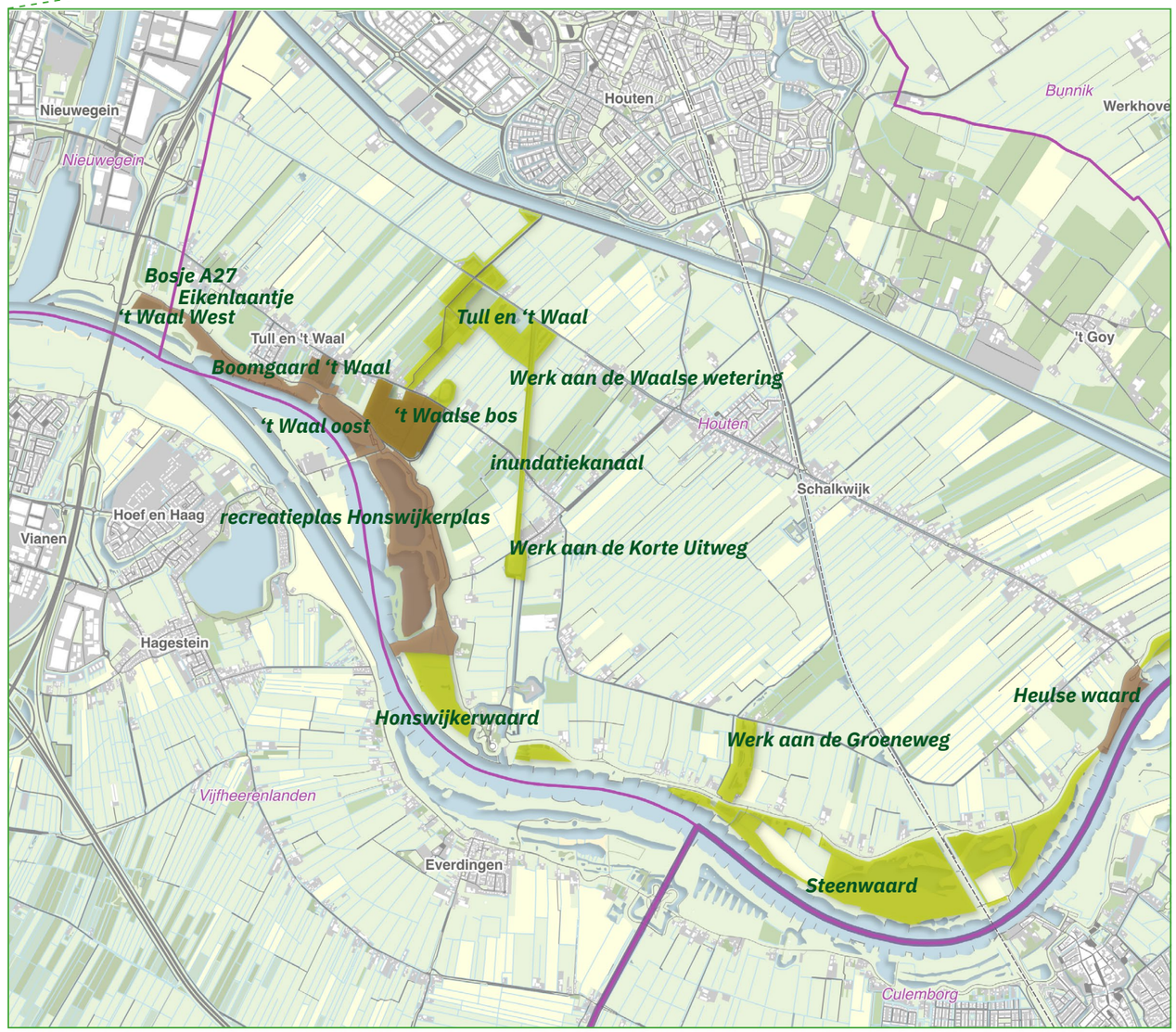
De rivier de Lek stroomt vanaf Wijk bij Duurstede langs Culemborg, Nieuwegein, Vianen en Lopik. De gestuwde rivier is een voortzetting van de Nederrijn en een belangrijke vaarverbinding voor de beroeps- en pleziervaart. Veel van de uiterwaarden, aan de noordoever van de rivier zijn in gebruik als natuur- of recreatiegebied. De Lekdijk vormt een scherpe grens tussen de binnendijkse agrarische landschappen bij Tull en en ‘t Waal en Jaarsveld en de buitendijkse oeverlanden van de rivier met zandwinputten en nevengeulen. Ten oosten van Vianen en Nieuwegein kruist de rivier op twee plekken de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals bij Fort Honswijk en de Beatrixsluizen.

Tull en ‘T Waal (Het Utrechts Archief, 1983)

Cluster 6

Toekomstvisie 2040 Gebieden en Routestructuren

0 500 1.000 1.500 m

Gemeentegrenzen
Provinciegrenzen

1.1 Ontstaansgeschiedenis van het gebied

Tot 1000 | Wilde wateren
Tot omstreeks het jaar 1000 was de Kromme Rijn de hoofdstroom die het water van de Nederrijn afvoerde richting de Noordzee. Dit vrijelijk stroomde systeem werd na de afdamming in 1122 bij Wijk bij Duurstede geleidelijk verlegd en ontwikkelde de Lek zich tot de belangrijkste stroom.

1000-1600| Bedijking en uiterwaarden
Door de aanleg van de Lekdijk in de 12de en 13de eeuw werd het winterbed versmald en ontstonden hogere waterstanden. Tientallen overstromingen en dijkdoorbraken tot ver in de 18de eeuw waren het gevolg. De uiterwaarden waren als cultuurgrond met hun vruchtbare klei in trek. De smalle en drassige uiterwaarden van de Lopikerwaard konden door hun getijdeninvloed slechts als hooiland en griend gebruikt worden, zoals in Jaarsveld. Waar de uiterwaarden breder waren, legde men langs de rivier een kade aan, om de buitendijkse grond in de zomer te vrijwaren van hoogwater.

1600-1800 | Gebruik en bewoning
De vroegste bebouwing in het gebied ontstond vanaf de 10de eeuw op de smalle oeverwallen langs de Lek, waar vooral rond kastelen enkele gehuchten werden gesticht. De achterliggende polders zoals de Lopiker- waard, polder Vuylcop en Schalwijk, werden vanaf de 11de eeuw ontgonnen. Hier ontstond vanaf de 16de eeuw de eerste agrarische bebouwing die geleidelijk uitgroeide tot de typische lintbebouwing langs de vaarten en weteringen.

1800-2000 | Transport, kanalisatie en delfstoffen
In de loop van de tijd werden de uiterwaarden van Lek steeds meer een speelveld van de industrialisering. Vanaf de 15de eeuw werd er voor het eerst klei gewonnen voor steenfabricage en later werd er ook klei, grind en zand gedolven. De Lek zelf werd vanaf 1950 gekanaliseerd om de bevaarbaarheid te verbeteren. De Hagesteinse sluis bestaat een herkenbaar stuw- en een schutsluiscomplex dat ook bij Amerongen en Driel is gebouwd. In de jaren zestig en zeventig ontstonden langs de oevers de eerste spontane vormen van dagrecreatie, gevolgd door natuurontwikkeling bij voormalige zandwinlocaties en nieuw gegraven nevengeulen.

Vroege vormen van recreatie in de uiterwaarden (Het Utrechts Archief, 1970)

1940 (Topotijdreis, 2024)

1970 (Topotijdreis, 2024)

2000 (Topotijdreis, 2024)

1.2 Structuurdragers

De belangrijkste ruimtelijke structuur- en identiteitsdrager van het gebied is de Lekdijk. De dijk is een verbindende lijn met een verblijfsfunctie voor recreatie en natuur. Fietsers en wandelaar zweven over het landschap met prachtige vergezichten op de binnendijkse- en de buitendijkse wereld. Het is een rijgsnoer van allerhande routes en ommetjes in de buurt en een hoogwatervluchtplaats bij hoge waterstanden op de rivier. De dijk is een woonlandschap en een waterkering ineen, en een schakelsnoer voor de vele buitendijkse sluiscomplexen, havens, natuur- en recreatiegebieden en de zandwinlocaties langs de Lek.

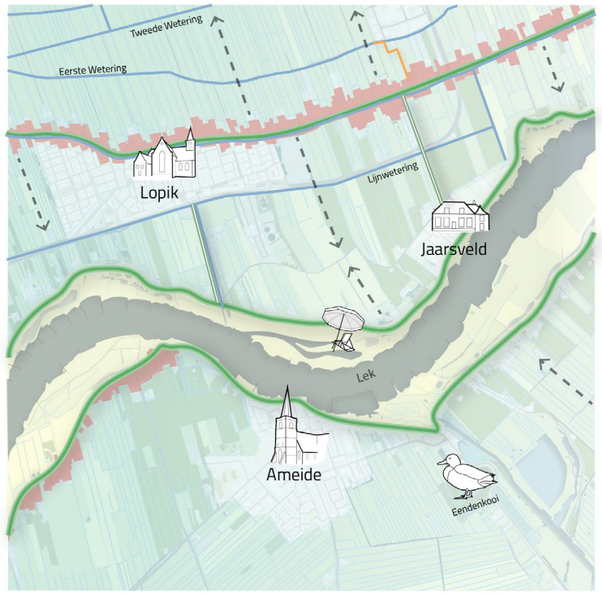

Natuurnetwerk van de Nederrijn en Lek (Ruimtelijk kader Lekdijk, 2016)

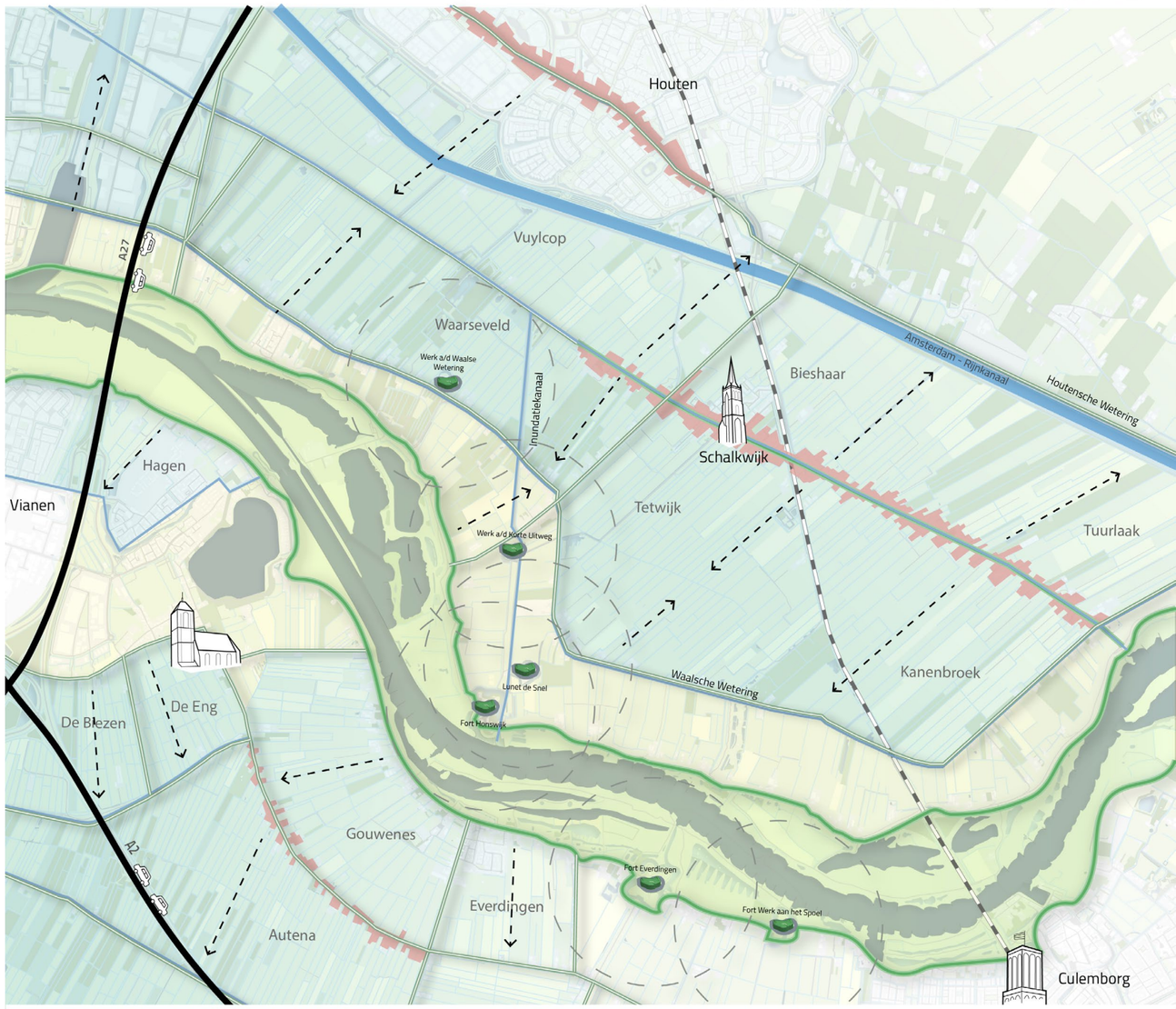

Lekdijk | Tull en 'T Waal

1.3 Ruimtelijke samenhang

De gebieden langs de Lek beschikken over een sterk ruimtelijk onderscheid tussen de binnendijkse- en buitendijkse landschappen. Het polderlandschap aan de noordzijde van de dijk bestaat uit een smalle zone met zandige stroomruggen waarop een kleinschalig landschap van dorpen, agrarische erven en boomgaarden is ontstaan. Daarachter ligt het open polderlandschap met een herkenbaar patroon van smalle sloten en kavels, afgewisseld met vaarten en weteringen en lintbebouwing. Buitendijks ligt een sterk gevarieerd uiterwaardenlandschap van open recreatieterreinen, besloten natuurgebieden met veel bos, ruigte en geulen, en de voormalige steenfabrieken en zandwinplassen.

Boomgaard Tull en ‘t Waal |

Honswijkerplas |

Salmsteke |

‘t Waal West | informatiepaneel bij de boothelling

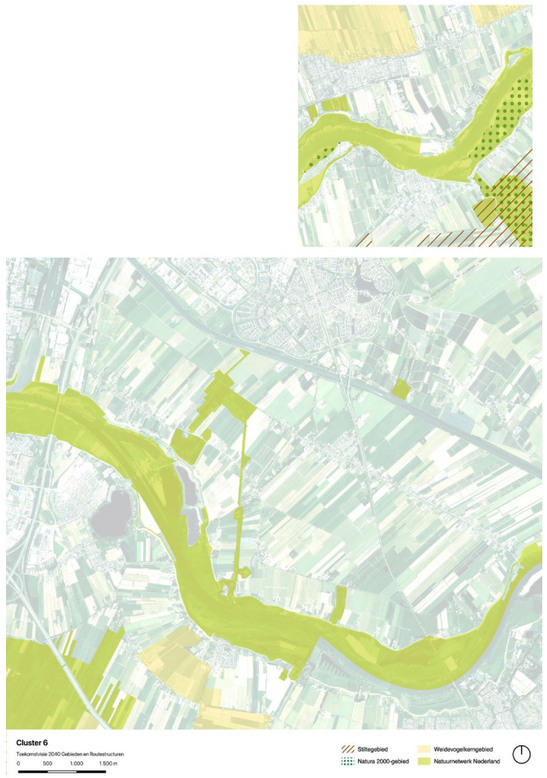
1.4 Planologische kaders en ontwikkelingen

Huidig ruimtelijk beleid
Het landschap rond de cluster gebieden langs de Lek kent verschillende beschermingscategorieën voor natuur, waterkwaliteit en de cultuurhistorische waarden in het gebied. Onderstaand overzicht geeft op een beknopte wijze weer waar deze waarden te vinden zijn en hoe deze mogelijk van toepassing kunnen zijn op de (recreatie) gebieden in de omgeving.

In het cluster maken de uiterwaarden van de Lek in haar geheel deel uit het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Ook Lolligerwaard, Salmsteke, Werk aan de Groeneweg, het gebied rondom het verdronken bos en het inundatiekanaal vallen onder NNN.

Wat betreft het waterbeleid zit er rond de Honswijkerwaard een scheiding, waarbij het oostelijke deel valt onder kwetsbaar strategische grondwatervoorraad en de westzijde onder grondwater beschermingszone. Het gebied bij Salmsteke valt buiten deze zones.

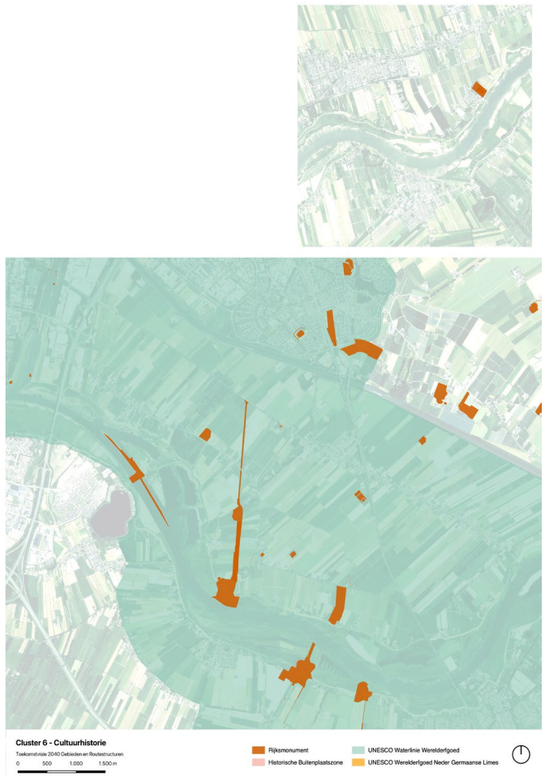
Binnen het cluster zijn er ook rijksmonumenten gelegen. Het inundatiekanaal, wat tevens NNN is, maakt onderdeel uit van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
Het inundatiekanaal is aangelegd als onderdeel van de hoofdverdedigingslijn van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Dit ongeveer 3 kilometer lange kanaal uit 1870 loopt van Fort Honswijk bij de Lek tot aan de Schalkwijksche Wetering en is gemaakt om het gebied ten zuiden/ zuidoosten van Utrecht snel onder water te kunnen zetten. Werk aan de Waalse Wetering is als fortwerk ook militair erfgoed. Tot slot is het stuwcomplex Hagestein onderaan de Honswijkerwaard maritiem erfgoed en is dan ook een rijksmonument.
Verder vallen alle deelgebieden onder het UNESCO Waterlinie Werelderfgoed.

Planologische natuurkaders (Provincie Utrecht 2024)

Planologische waterkaders (Provincie Utrecht 2024)

Planologische waterkaders (Provincie Utrecht 2024)

Planologische kaders en ontwikkelingen - Nieuwe Hollandse Waterlinie

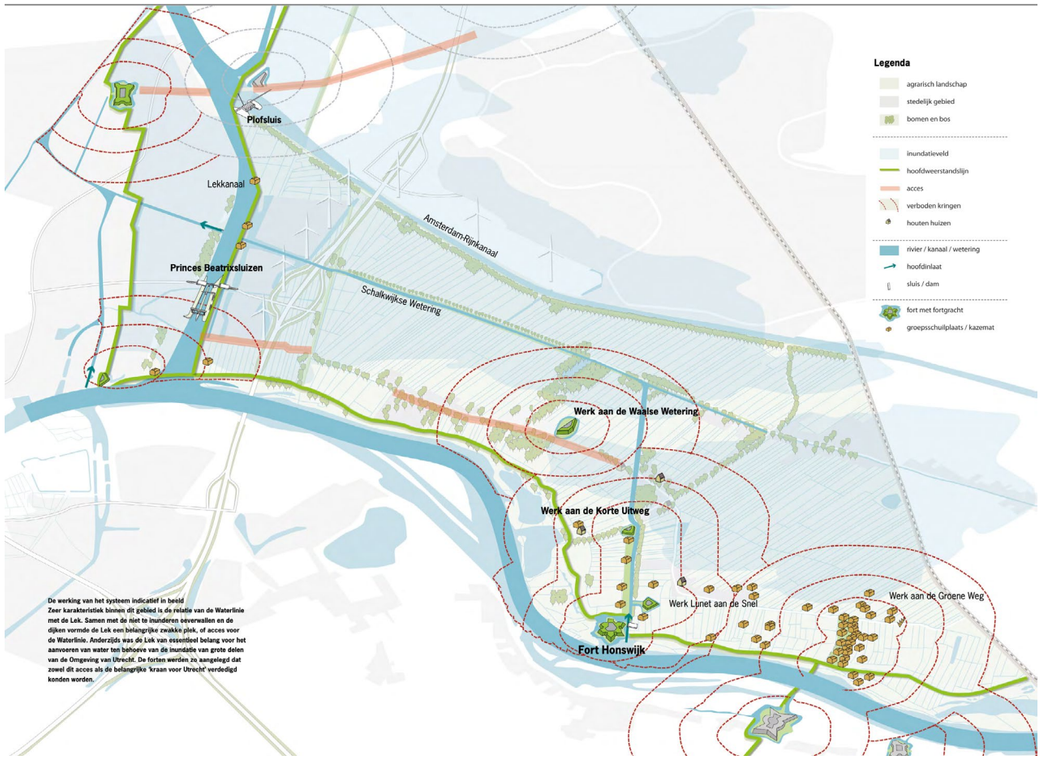
In de Gebiedsanalyse Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies (2021) zijn de kernkwaliteiten en uitgangspunten van het gebied ‘ Vreeswijk – Eiland van Schalkwijk’ gedocumenteerd. Bij de kernkwaliteiten ligt de focus ook op de Hollandse Waterlinie.
De belangrijkste kernkwaliteiten zijn als volgt:

- De hoofdverdedigingslinie is duidelijk herkenbaar is en gevormd door het stedelijke gebied.
- De hoofdverdedigingslinie is veelal in het agrarische gebied gelegen
- De verboden kringen zijn grotendeels open
- De inundatiegebieden zijn breed, open en herkenbaar maar met diffuse grenzen

De belangrijkste uitgangspunten zijn als volgt:

- De openheid van de voormalige inundatiegebieden behouden zodat voorstelbaarheid van de inundatie ook wordt behouden
- Het verkavelingspatroon van het landschap behouden
- Bij nieuwe ontwikkelingen in het gebied de openheid van het landschap behouden en de ontwikkelingen inpassen in het groene agrarische landschap
- Nieuwe agrarische bebouwing in het lint wordt achter bestaande bebouwing geplaatst en de vormgeving van de nieuwe bebouwing wordt afgestemd op de uitstraling van het lint.
- Om het doorzicht van achterliggende landschappen te behouden blijven vrijliggende boerderijen daadwerkelijk vrijliggend.
- De erven in de kom volgen de verkaveling en zijn smal en lang.

Vogelvlucht van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Op de kaart zijn de hoofdweerstandslijn, forten met schootskringen, acccessen, inundatievelden, sluizen en andere bestaande kernelementen van de NHW Vreeswijk-Eiland van Schalkwijk nadrukkelijk weergegeven (Provincie Utrecht, 2021)

Planologische kaders en ontwikkelingen - Deelgebied Salmsteke

Ruimtelijke ontwikkelingen

Onderstaand overzicht geeft op een globale wijze inzicht in de belangrijkste ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied en de wijze waarop deze een raakvlak kunnen hebben met de doorontwikkeling van de (recreatie) gebieden in dit cluster. Voor verdere informatie zie ook de bronnenlijst in de bijlage:

Vanuit het beeldkwaliteitsplan horeca Salmsteke door Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden komen een aantal kwaliteiten van deelgebied Salmsteke naar voren. Zo zijn er veel natuur- en cultuurhistorische waarden en is er een duidelijk contrast zichtbaar tussen het binnen- en buitendijkse gebied. In een integraal ontwerp voor de vernieuwing van Salmsteke, die te zien zijn op de afbeeldingen, zijn deze kernkwaliteiten meegenomen en wordt er in het gebied gefocust op het behouden van landschappelijke binnendijkse kwaliteiten. Dit wordt gedaan door innovatieve technieken die weinig ruimte vragen. Bij het ontwerp is er ook nadruk gelegd op het creëren van een compacte dijk met zo min mogelijk impact op de omgeving.

In ditzelfde document zijn een aantal voorwaarden opgesteld met betrekking tot horeca op Salmsteke. Dit betreft de positionering van een gebouw waarbij rekening wordt gehouden met de lange en korte zijde, de zichtbaarheid van het gebouw ten opzichte van de dijk en hoe de bevoorrading geregeld kan worden. Tot slot stimuleert gemeente Lopik partijen om zo duurzaam mogelijk te bouwen.

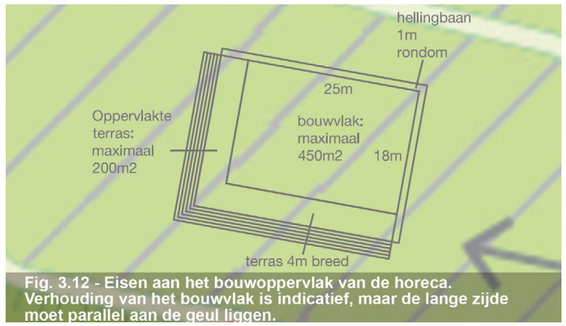
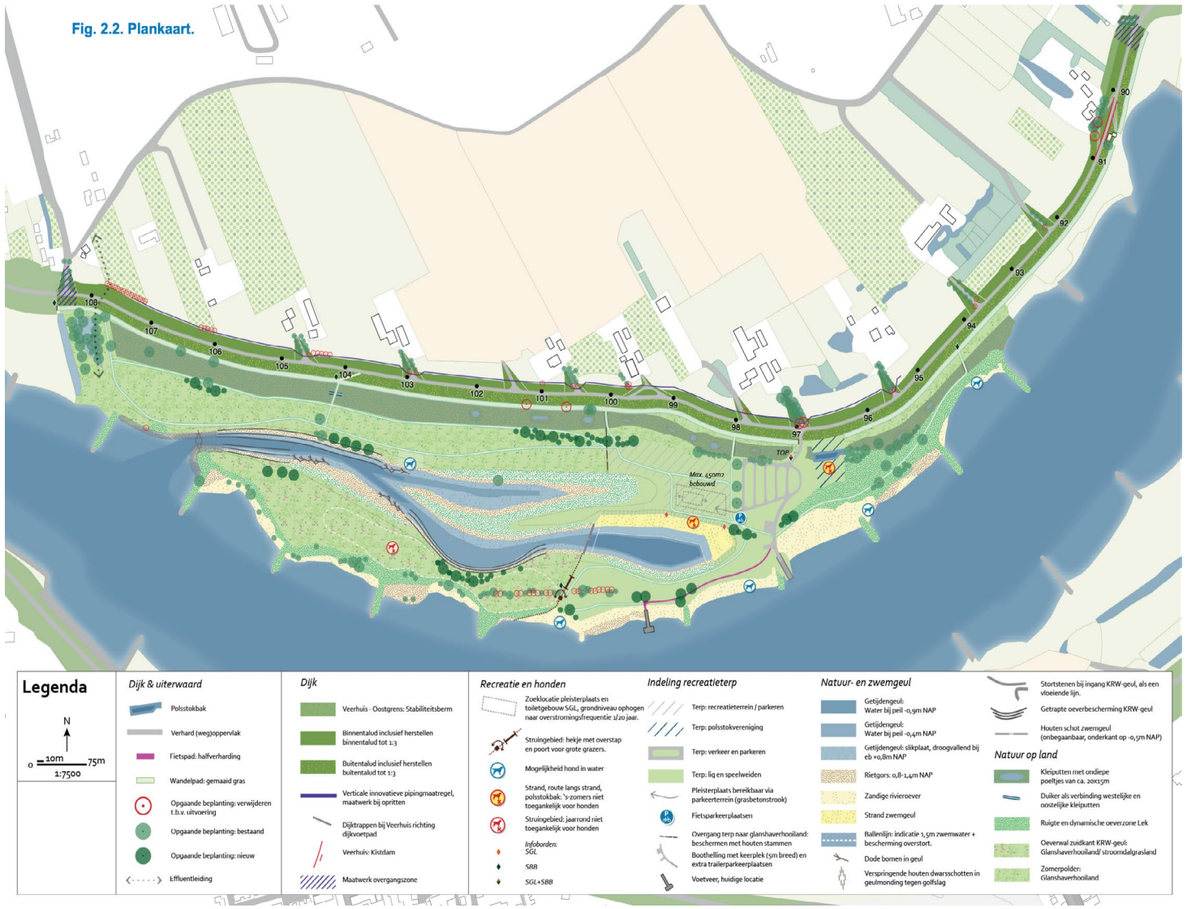

Fig. 3.12 - Eisen aan het bouwoppervlak van de horeca. Verhouding van het bouwvlak is indicatief, maar de lange zijde moet parallel aan de geul liggen.

Fig. 3.7 - Zicht op de pleisterplaats (schematische impressie).

Planologische kaders en ontwikkelingen - Deelgebied Honswijkerplas

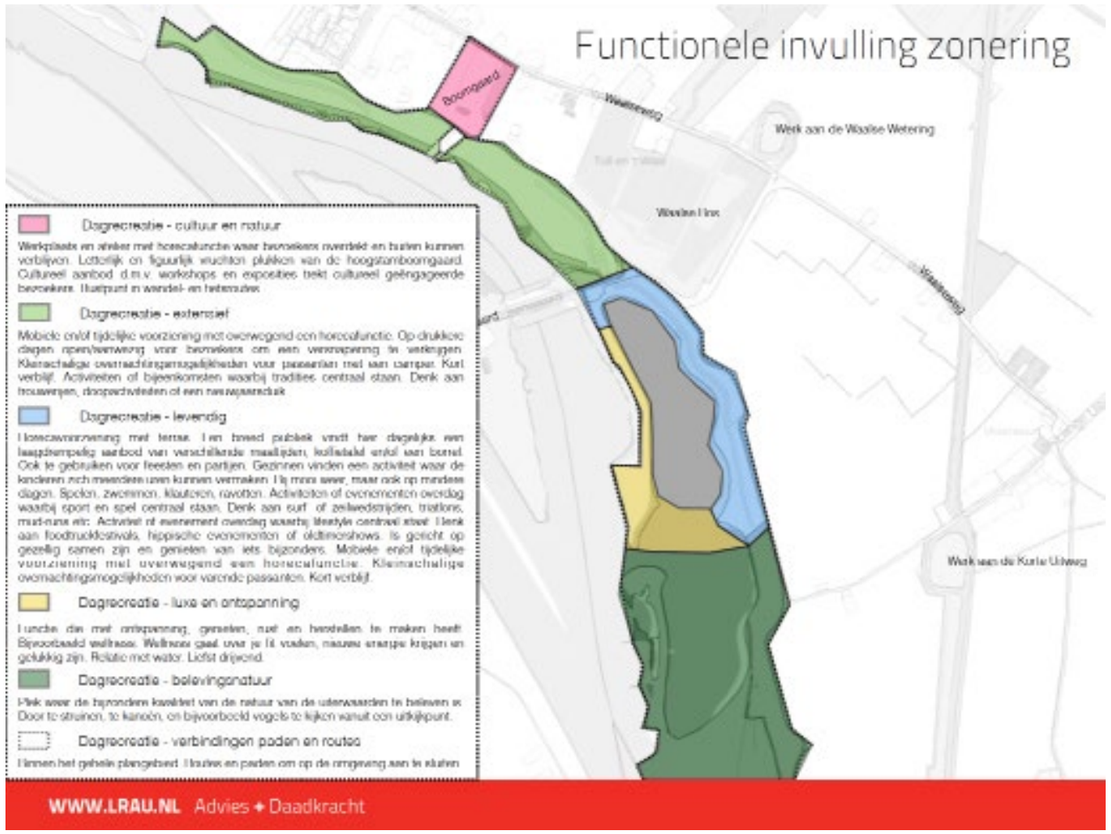
De inrichtinsgvisie van de Honswijkerwaard gemaakt door Landschappartners (2014) schept een beeld voor de mogelijkheden van dit gebied. Algemeen geldt volgens dit document dat het gebied aflopend van noord naar zuid steeds extensiever beheerd wordt. Zo is er in het noorden van de omgeving langs de plas mogelijkheid en ruimte voor intensieve dagrecreatie, vervolgens extensieve recreatie en natuur en in het zuidelijke deel ligt struin natuur. De noordelijke plas zal gebruikt worden als zwemwater en de zuidelijke als natuurlijk water. Tenslotte zijn er een aantal visies beschreven waarvan de belangrijkste hier benoemd worden:

- De zandstranden Gebieden Langs de Lek hebben voldoende ligweides, parkeerruimte en toiletmogelijkheden
- Verschillende paden, voor verschillende doelgroepen, lopen langs het gebied met enkele uitkijkpunten op de route.
- Instroom vanuit de Lek zorgt voor verversing van het water in beide plassen. Boten vanaf de Lek kunnen de plassen niet bereiken.
- Een dam alleen bedoelt voor voetgangers loopt tussen de recreatieve plas en de natuurplas.
- De kanoroute is alleen toegankelijk voor kleine bootjes.
- De natuurplas heeft een brede natuurvriendelijke oever.

Provincie werkt aan het herstellen/opnieuw beleefbaar maken van een oude batterij aan de Lekdijk, ter hoogte van de recreatieplas Honswijkerplas.

Laurens Roose Advies Utrecht (LRAU) heeft in 2017 een verbeelding gebiedsconcept opgesteld met een verbeelding van de verschillende vormen recreatie in het gebied. Zie plankaart. Hierin is een zonering van verschillende soorten dagrecreatie in het gebied en waar zij zich bevinden. Dit zijn dagrecreatie - cultuur en natuur, - extensief, - levendig, - luxe en ontspanning, - belevingsnatuur en verbindingen van paden en routes zijn weergegeven.

In de Gebiedsanalyse Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies (2021) zijn de kernkwaliteiten en uitgangspunten van het gebied ‘ Vreeswijk – Eiland van Schalkwijk’ gedocumenteerd. Bij de kernkwaliteiten ligt de focus ook op de Hollandse Waterlinie.
De belangrijkste kernkwaliteiten zijn als volgt:

- De hoofdverdedigingslinie is duidelijk herkenbaar is en gevormd door het stedelijke gebied.
- De hoofdverdedigingslinie is veelal in het agrarische gebied gelegen
- De verboden kringen zijn grotendeels open
- De inundatiegebieden zijn breed, open en herkenbaar maar met diffuse grenzen

De belangrijkste uitgangspunten zijn als volgt:

- De openheid van de voormalige inundatiegebieden behouden zodat voorstelbaarheid van de inundatie ook wordt behouden
- Het verkavelingspatroon van het landschap behouden
- Bij nieuwe ontwikkelingen in het gebied de openheid van het landschap behouden en de ontwikkelingen inpassen in het groene agrarische landschap
- Nieuwe agrarische bebouwing in het lint wordt achter bestaande bebouwing geplaatst en de vormgeving van de nieuwe bebouwing wordt afgestemd op de uitstraling van het lint.
- Om het doorzicht van achterliggende landschappen te behouden blijven vrijliggende boerderijen daadwerkelijk vrijliggend.
- De erven in de kom volgen de verkaveling en zijn smal en lang.

Planologische kaders en ontwikkelingen - Utrechts Programma Landelijk gebied

Vanuit het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) wordt er gewerkt aan grote vraagstukken zoals het verminderen van stikstof, het verbeteren van de bodem- en waterkwaliteit, het versterken van de natuur en het toekomstbestendig inrichten van ons landelijk gebied. Momenteel wordt er gewerkt aan een integrale aanpak waarbij verschillende partijen worden meegenomen, denk aan agrariërs, inwoners, natuurorganisaties, waterschappen, gemeenten en buurprovincies. In 2025 wordt er een definitief plan verwacht.

In het concept UPLG zijn een aantal structurerende principes opgesteld die leidend zijn:

- voldoende en schoon water
- inspelen op klimaatverandering
- kwaliteit van de natuur verbeteren
- minder stikstofuitstoot
- duurzame landbouw
- minder broeikasgassen uit veehouderij (methaan)
- aansluiten bij andere projecten van de provincie

Om recht te doen aan de diversiteit van landschappen in de provincie Utrecht is er een onderverdeling gemaakt. Dit cluster valt onder de veenweidegebied Het Groene Hart. In toekomst wordt er hier ingezet op:

- minder uitstoot van koolstofdioxide (CO_2) uit veenbodems door de grondwaterstand te verhogen
- meer duurzame landbouw en minder intensief
- een deel van het gebied is geschikt gemaakt voor weidevogels.
- er is een rijke blauwe dooradering; een netwerk van met elkaar verbonden natuurvriendelijke sloten, rivieren en plassen.
- de natuur in Natura 2000-gebieden is hersteld, en er zijn moerasgebieden en waterbuffers aangelegd.

(Provincie Utrecht, 2023)

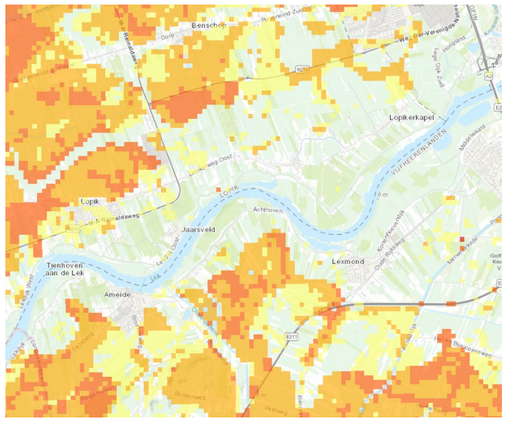

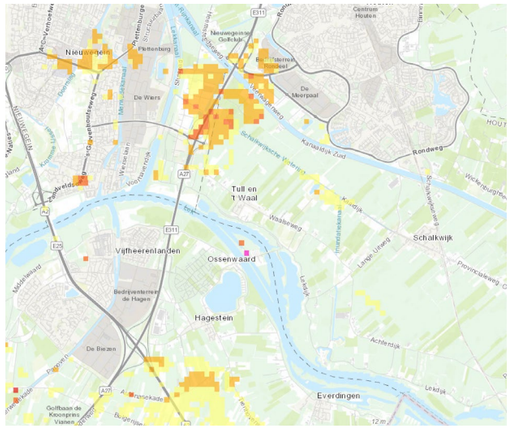

Landschappelijke deelgebieden uit het concept Utrechts Programma Landelijk Gebied (Provincie Utrecht, 2023)

1.5 Klimaat

Om inzicht te krijgen in de grote uitdagingen die door klimaatverandering op de clustergebieden afkomen is gebruik gemaakt van de Klimaateffectatlas. De kaartbeelden laten zien waar de effecten van wateroverlast-hitte-droogte-overstroming in de komende decennia de meeste impact zullen hebben, en waar mogelijk maatregelen nodig zullen zijn:

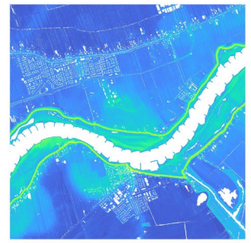
Het overgrote deel van dit cluster wordt gekarakteriseerd door een waterrijk uiterwaardenlandschap. Door het dalende waterpeil op de rivieren in hete droge zomers zijn de uiterwaarden sterk droogtegevoelig. Daarnaast is het gebied ook gevoelig voor langdurende overstromingen. Het achterland zal op de langere termijn met een steeds hogere overstromingsgevoeligheid te maken krijgen.

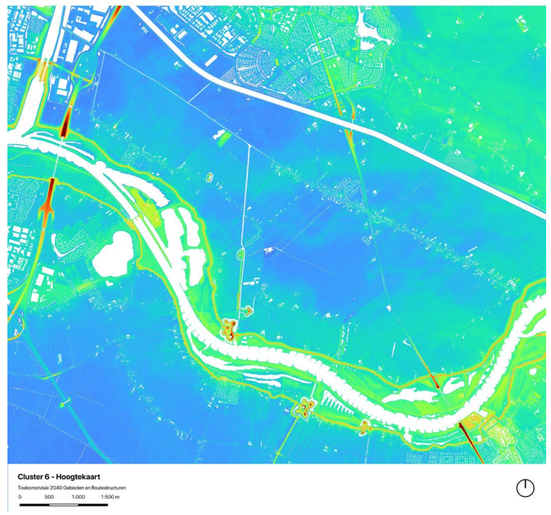

Verwachte bodemdaling (cm)

Geen voorspelling mogelijk	3-10	10-20	20-40	40-60	>60
	Beperkt	Matig	Vrij sterk	Sterk	Zeer sterk

1.6 Kansen en knelpunten

Kansen:

- Er liggen kansen om een meer onderscheidende **identiteit** voor de verschillende gebieden te versterken en/of te ontwikkelen:
  - De afgelopen twee jaar is er door vrijwilligers hard gewerkt bij de bestaande binnendijkse hoogstamboomgaard bij Tull en ‘t Waal. Er is een flinke slag geslagen in het herstel van deze oude hoogstamboomgaard.
  -De gebiedsontwikkeling rond de Honswijkerplas is nog volop gaande. Op dit moment wordt er in opdracht van de provincie Utrecht gewerkt aan een inrichtingsplan voor het gebied. Het gaat hier om een plan voor natuurontwikkeling in de Honswijkerwaard, die zich mogelijk uitstrekt over het zuidelijk deel van de Honswijkerplas. Daarin zal ook de duurzame balans tussen natuur en recreatie een plek krijgen.
  - De uiterwaarden van de Lek lenen zich bij uitstek voor het versterken van de biodiversiteit en het verbeteren van de waterkwaliteit. De strak gemaaide dagkampeerterreinen kunnen met sinus- of mozaïekbeheer meer soorten aan insecten en vlinders aantrekken dan nu het geval is. De oevers langs de rivier kunnen wellicht ontsteent worden en verflauwd, en aan de voet dijk kan een smalle zone met ondiepe poelen ontwikkeld worden als migratieroute voor amfibieën en reptielen.

- Zorg voor heldere en uitnodigende **entrees** naar de verschillende gebieden. Zo ligt er kansen om bij Tull en ’t Waal de connectiviteit te vergroten tussen de binnen- en de buitendijkse gebieden. Goed voorbeeld is ’t Waalse bos dat nu nauwelijks is verbonden met de Lekdijk en de buitendijkse terreinen.

- De gebieden rond Tull en ’t Waal kunnen in de toekomst beter verbonden worden met de regio door nieuwe fietsroutes te creëren die als ommetje uit de stad Utrecht fungeren. Een mogelijke nieuwe **verbinding** fietsbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal en een fietsverbinding over de sluizencomplex van Hagestein kunnen positie van de recreatiegebieden Gebieden Langs de Lek versterken.
- Wellicht is het mogelijk om bij de uitwerking van de dijkversterking van de Sterke Lekdijk een doorgaand buitendijks fiets- onderhoudspad aan te leggen aan de voet van de dijk. Dit pad is dan weliswaar niet jaarrond toegankelijk door hoog water maar voorziet wel in een onderhoudsfunctie voor het waterschap én een vrijliggend fietspad als verbinding tussen de prinses Beatrixsluizen in Nieuwegein en Fort Honswijk.

Knelpunten:

- In Salmsteke is de oeverinrichting rond de botenhelling niet uitgevoerd zoals in het oorspronkelijke ontwerp door bureau Strootman. De lange parkeerplaatsen voor auto’s en trailers liggen aan de zijde van de rivier, tussen de weg en het strandje, waardoor bezoekers liever hier parkeren dan op centrale parkeerveld. In het oorspronkelijke ontwerp was dit voorzien aan de westzijde van de toegangsweg naar de botenhelling. Mogelijk zorgt deze situatie ervoor dat de nieuwe zwemlocatie op de kop van de geul minder goed gebruikt gaat worden dan nu bedacht. Op zomerse dagen lijken recreanten zich vooral te richten zandstrandjes langs de rivier, en dan met name in het deel langs het nieuwe fietspad richting de veerpont naar Ameide.
- De bestaande dagkampeerterreinen langs de Lek zoals ’t Waal oost en west en de Heulse waard liggen er verzorgt en uitnodigend bij.Voor rustzoekers zijn dit de ideale locaties voor een aangename dag aan de rivier. Veel van de terreinen zijn ruim bemeten maar vragen daardoor ook om een sterke beheersinspanning. Wegen de bezoekersaantallen op tegen baten?
- In de huidige situatie fungeren de dagrecreatieterreinen bij Tull en Twaal als een autolocatie. In de zomer maken bezoekers gebruik van de ruime parkeerstroken langs de dijk. De terreinen trekken vooral ’s nachts nogal wat ongewenste bezoekers. Bij hoogwater op rivier de zijn de parkeerterreinen terwijl er wel een parkeerbehoefte is door automobilisten hier de rivier willen beleven. Deze faciliteiten zijn nu niet aanwezig.

‘t Waal Oost

Salmsteke |

2. Recreatieve analyse

2.1 Huidig gebruik

Om inzicht te krijgen in welke recreatieve waarde de gebieden hebben, is per gebied de gebruikswaarde, belevingswaarde en attractiewaarde bepaald:

- *Gebruikswaarde*: wat voor activiteiten zijn er mogelijk?
- *Belevingswaarde*: welke belevingssferen zijn er in het gebied?
- *Attractiewaarde*: wat trekt bezoekers juist naar dit gebied?

Salmsteke

Gebruikswaarde: Faciliteiten: zwemplas, zandstrand, parkeerterrein, afvalbakken, parkeerterrein voor botentrailers, boothelling, accommodatie voor polsstoksverspringen, horeca in ontwikkeling (jaarrond), (mobiele) horeca in het recreatieseizoen, soms evenementen, fiets- en wandelpad naar pont en toiletvoorziening (op dit moment alleen in het recreatieseizoen, toekomstig jaarrond). Pontje (fiets en wandel) naar de overkant.
Honden: wandelpaden voor aangelijnde honden in ontwikkeling.

Belevingswaarde: Salmsteke is een gebied waar vooral de rivier beleefd kan worden, afwisselend in een rustige omgeving, maar soms ook met meer reuring (b.v. evenementen, polsstokvereniging, snelvaren en botenhelling). Er wordt reuring gecreëerd door de dijkversterking en ontwikkeling van de horeca. Het biedt op deze manier een unieke beleving van de rivier, die je niet op veel plekken ziet.

Attractiewaarde: De grootste attractiewaarde komt door de rivier. Het is uniek voor de omgeving om op zo'n manier de rivier te kunnen beleven. De nieuwe horeca (na de afronding van het ontwikkelingstraject) kan de attractiewaarde verhogen.

Bezoekersaantallen: 't t Waal/Middelwaard/Salmsteke trekken circa 137.000 unieke Nederlandse bezoekers en 0,5-0,75 miljoen Nederlandse bezoeken per jaar (2022). Gemiddeld zorgt dit voor 5800 bezoeken per hectare. Dit is een gemiddelde bezoekersdichtheid.

Waardering: Bezoekers beoordelen 't Waal/Middelwaard/Salmsteke met een 7,8, dat is net onder het gemiddelde van 7,9 (bron: bezoekersonderzoek recreatiegebieden Utrecht).

Cluster 6 - Recreatiekaart
Toekomstvisie 2040 Gebieden en Routestructuren
0 500 1.000 1.500 m

Tull en 't Waal
Gebruikswaarde: Twee gebieden: 't Waal West en 't Waal Oost. Ze worden gebruikt voor zwemmen, wandelen, sport en spel. Faciliteiten: parkeerterreinen, toiletvoorziening, strand, lig- en speelweiden, speelvoorzieningen, boothelling (bij 't Waal West). Alle voorzieningen worden in de winterperiode (1 november tot 1 april) op last van Rijkswaterstaat verwijderd. Honden: binnen de strandzone verboden.

Belevingswaarde: Net zoals bij Salmsteke is de beleving hier vooral gericht op de rivier, en een combinatie van rust en reuring in een groenblauwe omgeving. Dit gebied zal vooral een aantrekking hebben voor inwoners van Nieuwegein.

Bezoekersaantallen: 't Waal/Middelwaard/Salmsteke circa 137.000 unieke Nederlandse bezoekers en 0,5-0,75 miljoen Nederlandse bezoeken per jaar (2022). In de zomer is vooral het strand erg druk.

Waardering: Bezoekers beoordelen 't Waal/Middelwaard/ Salmsteke met een 7,8, dat is net onder het gemiddelde van 7,9 (bron: bezoekersonderzoek recreatiegebieden Utrecht).

't Waalse Bos
Gebruikswaarde: Bos dat wordt gebruikt om te wandelen en honden uitlaten. Faciliteiten: wandelpad en bankje. Honden: zijn aangelijnd toegestaan.

Belevingswaarde: 't Waalse Bos ligt niet ver van Tull en 't Waal en richt zich vooral op natuurbeleving en rust. Er zijn weinig voorzieningen en mensen komen hier vooral voor een ommetje.

Honswijkerplas
Gebruikswaarde: Zwemplas en uiterwaarden van de Lek, wordt gebruikt om te zwemmen en spelen. Faciliteiten: lig- en speelweiden, speeltoestellen, zandstrand, vissteigers, parkeerterrein, snackwagen (in zomerperiode op drukke dagen), toiletvoorziening, wandelpaden, soms evenementen. Honden: zijn aangelijnd toegestaan.

Belevingswaarde: Ook hier ligt de focus vooral op de beleving van de rivier, maar het is een intensievere invulling dan de andere gebieden. Vooral door de voorzieningen rondom de zwemplas. Daarom is de beleving hier wel degelijk anders, en vooral gericht op reuring (op zonnige dagen). Het is een mooi recreatiegebied voor inwoners van Houten en Nieuwegein.

Attractiewaarde: Vooral het zandstrand met speelvoorzieningen trekt hier veel mensen. Dit vind je ook op andere plekken in de omgeving, maar de rivierbeleving hier maakt het uniek.

Heulse Waard
Gebruikswaarde: Natuurgebied dat wordt gebruikt om te rusten, wandelen en vissen. Faciliteiten: parkeerterrein, toiletvoorziening, speel- en ligweide, picknickbanken, afvalbakken en speeltoestellen. Alle voorzieningen worden in de winterperiode (1 november tot 1 april) op last van Rijkswaterstaat verwijderd. Honden: zijn aangelijnd toegestaan.

Belevingswaarde: Beleving van de rivier, rust in groenblauwe omgeving.

Uiterwaarden
Gebruikswaarde: Natuurgebieden gelegen aan de Lek die worden gebruikt om wandelen. Faciliteiten: wandelpaden.

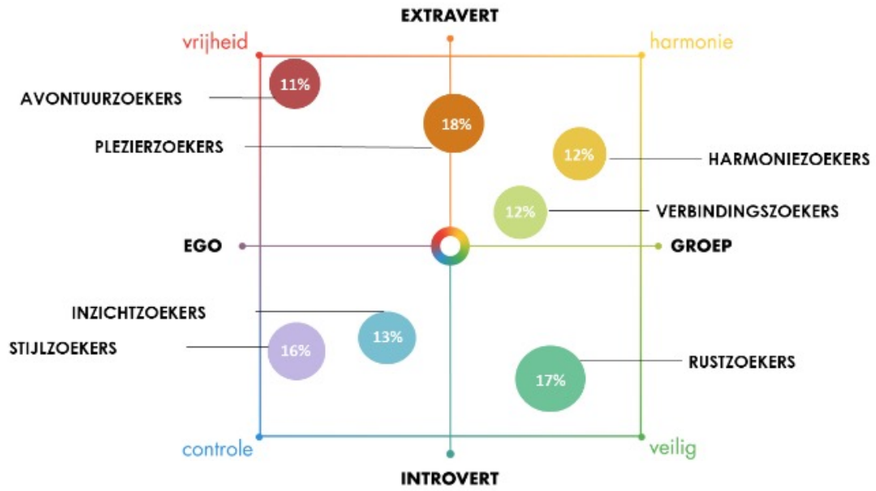
Belevingswaarde: Beleving rivier en uiterwaarden. Focus op rust en natuurbeleving.

2.2 Doelgroepen

De Leefstijlvinder is een manier om toeristisch-recreatieve doelgroepen te segmenteren. Het model geeft inzicht in hoe verschillende leefstijlen aankijken tegen vakantie en vrije tijd en biedt handvatten om recreanten op basis van hun wensen te sturen. De Leefstijlvinder onderscheidt 7 leefstijlen, elk met hun eigen wensen, gedrag en karakter. Onderstaande afbeelding geeft een overzicht van de leefstijlverdeling in Nederland.

Leefstijlen verdeling in Nederland (bron: Leefstijlvinder)

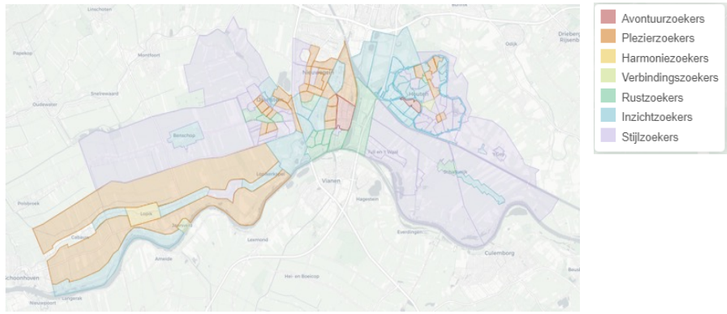
In Lopik wonen boven gemiddeld Rustzoekers (17,4%), in IJsselstein en Houten boven gemiddeld Stijlzoekers (ca. 22%) en in Nieuwegein boven gemiddeld Plezierzoekers (21,4%).

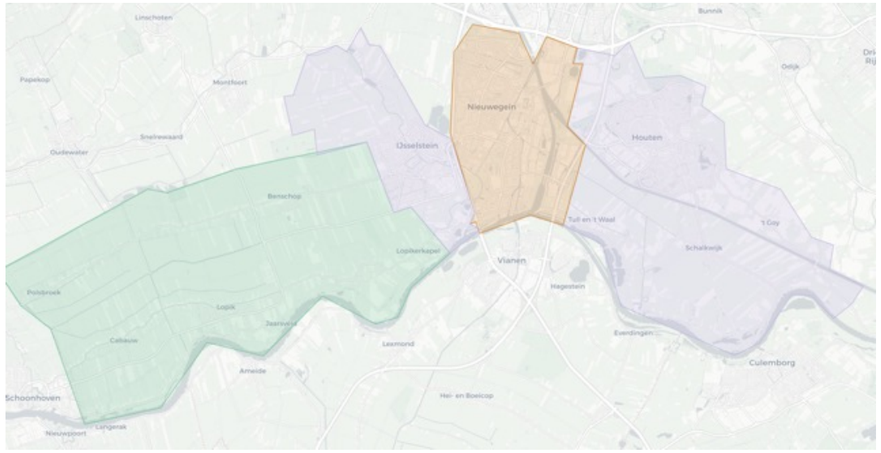
Rustzoekers zijn kalme, behulpzame, zachtaardige en bedachtzame mensen. Ze gaan relatief weinig op vakantie of een dagje uit, ze blijven het liefst in de buurt van hun huis. Ze omschrijven zichzelf ook wel als ‘huiselijk’ en ‘gewone mensen’. Ze houden van rust en regelmaat en voelen zich het meest op hun gemak in hun eigen, vertrouwde omgeving. Ze vinden het fijn om alleen te zijn en een beetje te tuinieren, te vissen, te klussen of tv te kijken.

Stijlzoekers zijn gedreven, doelgerichte, ambitieuze, ondernemende en zelfverzekerde mensen. Ze houden van exclusiviteit, luxe en comfort. Tijdens hun vakantie of een dagje weg worden ze graag geprikkeld, dus er mag veel te doen zijn. Daarnaast zijn ze sportief: ze zijn graag zelf in beweging of bezoeken sportwedstrijden. Stijlzoekers zijn graag onder gelijkgestemden, die waarden als ambitie, uitdaging en daadkracht met hen delen. Stijlzoekers ondernemen graag luxe(re) activiteiten als golfen, een sauna bezoeken of varen met een bootje.

Plezierzoekers zijn spontane, avontuurlijke, sociale, vrolijke en impulsieve mensen. De naam van deze groep zegt het al: Plezierzoekers zijn op zoek naar gezelligheid, entertainment en plezier. Met andere woorden: het zijn échte gezelligheidsdieren. Ze zoeken de gezelligheid het liefst op met een groep mensen en vinden het minder fijn om alleen te zijn. Voor hen staat plezier hebben in het leven op nummer één. Een dag niet gelachen, is een dag niet geleefd! Plezierzoekers gaan graag uit, houden van festivals en bezoeken graag plekken als casino’s, escaperooms en pretparken.

Leefstijlvinder in Nederland

Dominante leefstijl bewoners per gemeente (links) en per buurt / wijk (rechts) in gemeenten Lopik, IJsselstein, Nieuwegein en Houten (bron: Leefstijlvinder 2024).

Aansluiting Leefstijlen vraag en aanbod

Deze tabel geeft weer welke doelgroepen per gebied worden bediend (op basis van type landschap, aanwezigheid van voorzieningen en functie van het gebied).

	Doelgroep
Salmsteke	Nu Rustzoekers, harmoniezoekers, wanneer gebied gereed is mogelijk ook stijlzoekers en Plezierzoekers door de waterrecreatiemogelijkheden en geplande horeca.
Tull en ’t Waal	Harmoniezoekers door de basic voorzieningen, met name voor kinderen. Rustzoekers.
’t Waalse Bos	Rustzoekers door de natuur, rust en stilte.
Honswijkerplas	Harmoniezoekers voor voorzieningen en zwemmogelijkheden.
Heulse Waard	Rustzoekers door de rust en stilte.
Uiterwaarden	Avontuurzoekers en Verbindingszoekers door de natuur, struinen en stilte.

2.3 Trends en ontwikkelingen

Aandacht voor klimaatverandering

- Water dat hoger komt te staan heeft ook impact op de mate en kosten van beheer bij de Uiterwaarden. Verwachting is dat het beheer duurder wordt door verhoogde mate van drijfvuil.

Groeiende populariteit van waterrecreatie

- Overlast van snelvaren, waterski's en jetski's bij Tull en 't Waal kan toenemen.
- Kansen voor meer kleine waterrecreatie zoals suppen, kanoen en ook durfsporten op het water bij Tull en 't Waal en Honswijkerplas. Hiermee kan ook ingespeeld worden op de vraag naar meer beleving, zoals een barbecueboot, mindfulness op de supplank en een waterspeelplaats.
- Opkomst actie-gerelateerde watersport: naast, waterskiën ook wakeboarden, wakesurfen, flyboarden, wakeskaten en wakesurfen.

Toenemend belang van actief 'buiten zijn' vanwege gezondheid

- Behoefte aan een meer beweegvriendelijke inrichting wandel- en fietsrondjes, sport- en speeltoestellen en voorzieningen voor actieve kleine waterrecreatie. Kansen voor Tull en 't Waal en Salmsteke.

2.4 Kansen en knelpunten

Algemeen:

- Functie als vaarweg en het belang van hoogwaterveiligheid zorgen voor beperking van de recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden Gebieden Langs de Lek.
- Dijkversterking in gang gezet: o.a. voorbereidende werkzaamheden.
- Plannen dijkverbetering Noord/Zuid Lekzijde
- De terreinen op het Eiland van Schalkwijk vormen samen met de Waterlinie in potentie een aantrekkelijk recreatief en cultuurhistorisch gebied. Meer verbindingen en samenhang is hiervoor nodig.
- Duurzame mobiliteit versterken door fiets-parkeervoorzieningen in de uiterwaarden.
- Aansluiten bij de versterking van de Lekdijk.
- Versterken van de verbindingen langs de hele rivier, natuur en recreatief: natuur beleefbaar vanaf de dijk.

Salmsteke:

- Door de bouwwerkzaamheden ziet het gebied er nu rommelig uit en functioneert het niet.
- Veel parkeerplaatsen. De parkeerplaats voor boottrailers is slecht herkenbaar.
- Zwemplas recent ontwikkeld, maar nog niet op orde. OD ziet aspecten op gebied van inrichting en de zandbodem die verbetering behoeven.
- Salmsteke kan een gebied zijn waarin honden een plek krijgen, maar er is wel een goede zonering nodig.
- Dijkversterking in ontwikkeling: verwachting is dat dit in oktober klaar zal zijn. De ontwikkeling van de horeca gaat nog een aantal jaren duren.
- Kansen voor oplaadpunten voor de fiets en auto. In de ontwikkeling is daar rekening mee gehouden.

Tull en 't Waal:

- Bij 't Waal West ligt een botenhelling van waaruit waterskiën, jetskiën/waterscoorters gedaan wordt. Waterskiën is alleen gedoogd in het gebied van de roze lijn op de kaart.
- Parkeerplaats wordt kapotgereden door grote auto's met boottrailers
- Ontwikkeling: verbinding versterken verbeteren vanuit plofsluis naar 't Waal

Reglement voor varen op de Lek

't Waalse bos:

- Ingang Waalse bos sluit aan beide kanten niet goed aan op andere wandelmogelijkheden.
- Kansen voor een natuurcamping of andere kleinschalige verblijfs- en dagrecreatie. Er mag meer ontwikkeld worden dan dat er nu is.

Honswijkerplas:

- Het zuidelijke deel van het gebied wordt ingericht als struinnatuur.
- Kansen voor kleinschalige verblijfsrecreatie (bijv. drijvende accommodaties).
- Planontwikkeling fase 3 Honswijkerplas, afronden zandwinning heeft effect op gebruik van de plas. Heir moeten nog goede afspraken over gemaakt worden.

Heulse Waard:

- Smal gebied en dijkversterking zorgt er wellicht voor dat het gebied nog smaller wordt.
- Het gebied onderscheidt zich nauwelijks van Tull en 't Waal (meer van hetzelfde, alleen kleiner). Eventueel bezoekers spreiden/leiden naar andere gebieden in de omgeving.

Uiterwaarden:

- Koppelkansen met dijkversterking (KRW-projecten).

3. Eigendom en beheer

3.1 Beheerverantwoordelijkheden van recreatieve voorzieningen

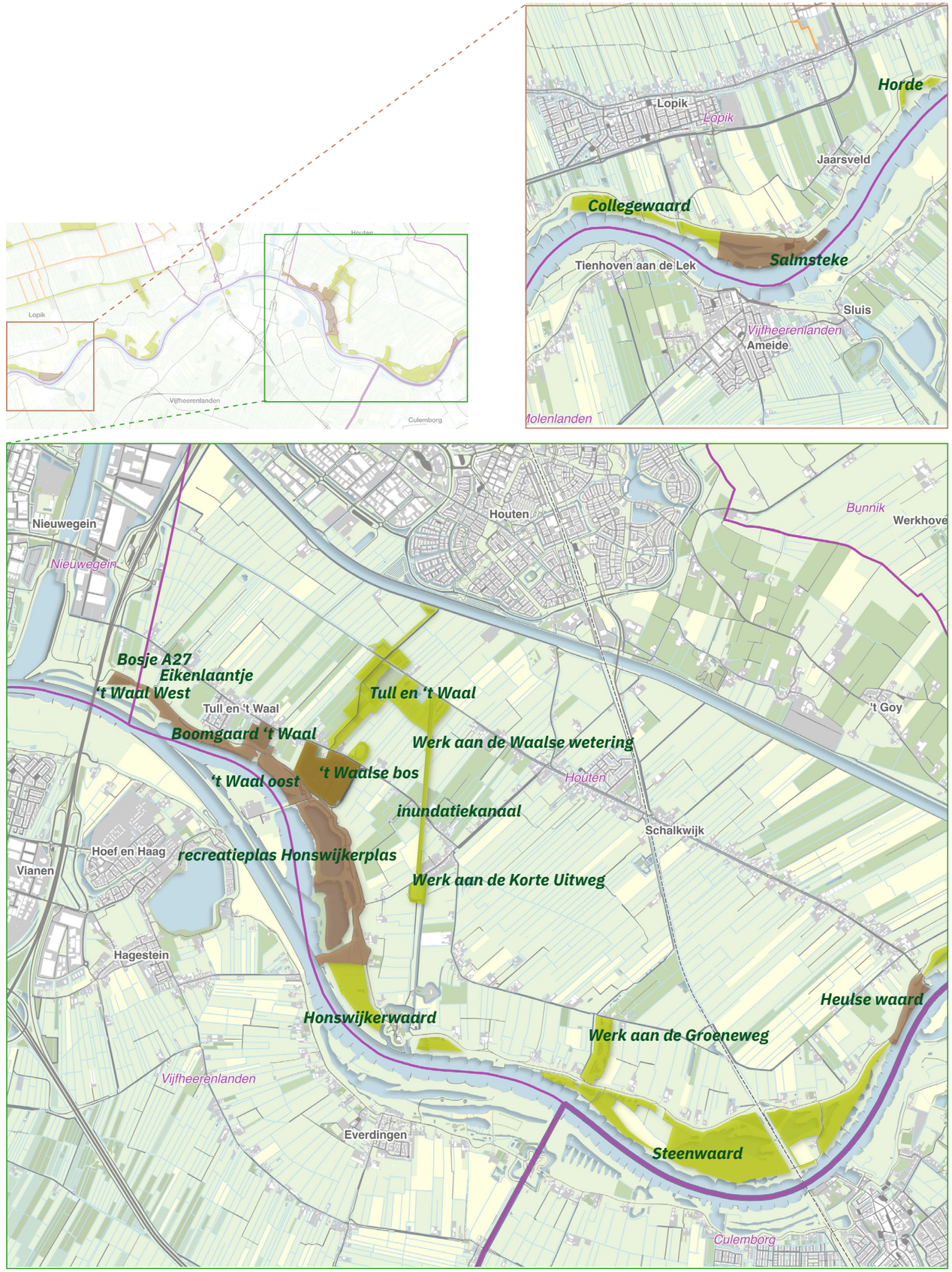
Salmsteke: momenteel nog weinig voorzieningen maar intensief beheer. De toekomstige ontwikkelingen zullen het beheer intensiveren.
Tull en 't Waal: weinig voorzieningen maar intensief maai- en groenbeheer.
't Waalse Bos, eigendom recreatieschap, in beheer van SBB: weinig voorzieningen en daardoor extensief beheer.
Honswijkerplas: veel voorzieningen en daardoor intensief beheer.
Heulse Waard: over het algemeen weinig voorzieningen en daardoor extensief beheer. In de zomerperiode meer voorzieningen en daarmee intensiever beheer.
Uiterwaarden: weinig voorzieningen en daardoor extensief beheer.

Bestedingen

- Gemiddelde bestedingen per persoon Recreatiegebieden Gebieden Langs de Lek: 't Waal/ Middelwaard/Salmsteke: €1,01 (gemiddeld in Utrecht: €6,40):

Onderstaande tabel geeft inzicht in de oppervlakte (in hectare) van het gehele cluster en de onderliggende deelgebieden. Cluster 6 heeft een totaal oppervlakte van circa 325 hectare.

	oppervlakte (ha)
Cluster 6: Gebieden langs de lek	**324,6**
Bosje A27 (SGL)	2,0
t Waal West (SGL)	13,4
Boomgaard 't Waal (SGL)	5,9
t Waal oost (SGL)	10,4
t Waalse bos (SGL)	21,2
recreatieplas Honswijkerplas (SGL)	53,9
Honswijkerwaard (SBB)	18,7
Tull en 't Waal (SBB)	23,4
Werk aan de Waalse wetering (SBB)	18,9
Inundatiekanaal (SBB)	2,6
Werk aan de Korte Uitweg (SBB)	2,7
Werk aan de Groeneweg (SBB)	10,3
Steenwaard (SBB)	94,7
Heulse waard (SGL)	6,9
Lollegewaard (SBB)	13,1
Horde (SBB)	2,7
Salmsteke (SGL)	23,9

3.2 Financiële analyse

Kosten beheer en handhaving en toezicht:
De instandhouding van de gebieden brengt kosten met zich mee waaronder regulier onderhoud, groot onderhoud en handhaving & toezicht.

In onderstaand lijstje is opgenomen wat voor onderhoud en beheer de grootste kostenposten zijn:

1. Fietspad asfalt (10%)
2. Gebouwen (9%)
3. Speel- en ligweiden (8%)
4. Bijdrage Routebureau (5%)
5. Brug (5%)
6. Correctie voorzieningen (5%)

Inkomsten:
Vanuit sommige gebieden komen ook inkomsten uit exploitaties. De belangrijkste inkomsten uit de gebieden zijn:

- Erfpachtovereenkomsten.
- Huur- en gebruiksovereenkomsten voor verschillende activiteiten (o.a. evenementen, jacht- en visrecht en snackuitgifte).
- In de toekomst overeenkomst nieuwe horeca Salmsteke.

Financiering:
Over het geheel genomen zijn voor de instandhouding van deze publieke natuur- en recreatievoorzieningen de kosten hoger dan de inkomsten. De benodigde financiering van de (resterende) kosten voor instandhouding is afhankelijk van de beheerder en een eventuele 'status' van het gebied als RodS-gebied (Recreatie om de stad, een rijksprogramma voor aanleg en beheer van recreatiegebieden in de Randstad).

De financiering van de instandhouding van de gebieden van het Recreatieschap wordt gedragen door de deelnemers in het recreatieschap. Voor de gebieden met een RodS-status is een aparte bijdrage, maar door de (rijks)bezuinigingen vanaf 2012 is hierop een structureel tekort. De financiering van de Staatsbosbeheer-gebieden komt vanuit het Subsidiestelsel natuur en landschap (SNL). Specifiek voor de recreatievoorzieningen (zoals paden, bruggen, parkeerplaatsen) is hiervoor een voorzieningenbijdrage €48,31 per ha en toezichtbijdrage €22,43 per ha (Bij12, 2024). Deze standaardbijdrage is voor heel Nederland even hoog, ongeacht het gebruiksniveau, en is voor de Utrechtse gebieden te laag om het huidige voorzieningenniveau in stand te houden.

In onderstaande tabel is aangegeven welk 'beheerregime' van toepassing is op de gebieden:

Cluster 6 – Beheerfinanciering	SGL-A	SGL-B	SBB	SBB ovk RodS
Bosje A27	■			
't Waal West	■			
Boomgaard 't Waal	■			
't Waal Oost	■			
't Waalse Bos	■		■	
Recreatieplas Honswijkerplas	■			
Honswijkerwaard			■	
Tull en 't Waal			■	
Werk aan de Waalse Wetering			■	
Inundatiekanaal			■	
Werk aan de Korte Uitweg			■	
Werk aan de Groeneweg			■	
Steenwaard			■	
Heulse Waard	■			
Collegewaard			■	
Horde			■	
Salmsteke	■			

3.3 Kansen en knelpunten

Tull en 't Waal:

- Hoge intensiteit van beheer, maar weinig recreatief gebruik. Kansen om areaal recreatiegras te verkleinen om beheerkosten te verlagen, meer biodiversiteit te creeren en recreatie en natuur beter in elkaar te laten overlopen.
- In de winter: parkeervoorzieningen zijn dicht door hoog water, terwijl wandelaars en mensen die hun hond uitlaten wel willen parkeren. Een kleine jaarrond parkeerplaats realiseren?
- Concept ontwikkelplan in het verleden opgesteld (LRAU). Onderzoeken welke aspecten van dit concept nog in het gebied kunnen landen.

't Waalse Bos:

- Groene weg: de beheerintensiteit hoog houden is een opgave. De aantrekkingskracht en het beheer gaat niet samen.

Honswijkerplas:

- In de avond niet toegestaan om in het gebied te komen. toch trekken de gebieden in de avond/nacht mensen aan die overlast veroorzaken (lachgasgebruik, handel, conflict).
- Langs de Lek is aan het eind van de zomer bloei van darmwieren (groene drijvende planten, 'flap'), die massaal aanspoelen op de zwemstranden. Het is een natuurlijk verschijnsel langs de rivieren dat ontstaat door combinatie van weinig doorstroming, hoge watertemperatuur en voedselrijk water. Dit zorgt voor extra schoonmaak werkzaamheden op de zwemstranden van o.a. Honswijkerplas (bron: Klimaatbestendige en duurzame recreatie bij en met Recreatie Midden-Nederland, 2020).

4. Richtinggevende uitspraken | cluster 6 - Gebieden Langs de Lek

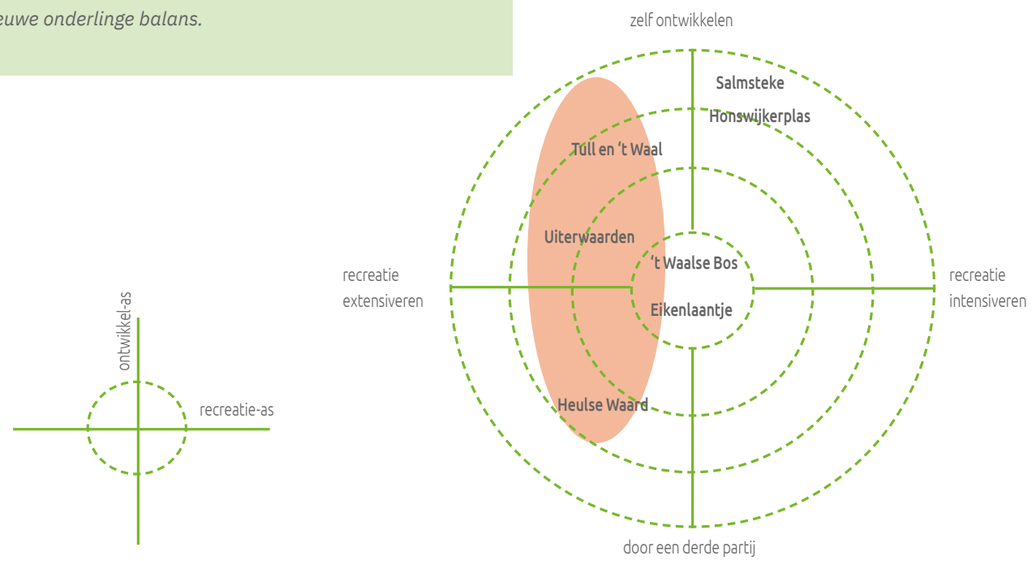
Opgaven

De verschillende kansen en knelpunten, vatten we samen in een aantal opgaven. In de onderstaande tabel is weergegeven welke opgaven spelen in de verschillende gebieden.

	1.Beperkte middelen voor beheer, maar wel meer en veranderende recreatiebehoefte.				2.Creëren van overzicht en sturen op variatie en balans			3.Realiseren / versnellen ambities en plannen voor de gebieden				4.Rekening houden met klimaatverandering	
	a. Identiteit / beleving	b. Update	c. Verbindingen	d. Handhaving, honden	a. Samenhang en balans	b. Geïsoleerde gebieden	c. Scheiding nat-recr	a. Plannen	b. Afhankelijkheden	c. Achterblijvende inkomsten	d. Externe ontw	a. Beheer kostenstijgingen	b. Klimaatadaptatie-kansen
Salmsteke		■	■	■			■	■	■	■			
Tull en 't Waal		■	■	■			■	■				■	
Honswijkerplas			■	■			■	■	■				
Heulse Waard	■		■	■		■	■				■	■	
Eikenlaantje			■	■			■						
't Waalse Bos			■	■		■	■						
Uiterwaarden			■	■			■						

In dit cluster is de grootste opgave die speelt het juist zoneren en het beter op elkaar afstemmen van recreatie en natuur. Deze opgaven vragen om een inzet gericht op het optimaliseren van het aanbod, meer variatie, het versterken van verbindingen en het versterken van de balans qua recreatie . Dit kan door middel van het intensiveren van het recreatief gebruik, of juist door te extensiveren (de horizontale as), waarbij keuzes gemaakt kunnen worden om de ontwikkelingen zelf (als Recreatieschap Stichtse Groenlanden en/of Staatsbosbeheer) op te pakken, of dat aan anderen te laten (de verticale as).

*Bij dit cluster ligt de focus op **extensiveren** en het creëren van een nieuwe onderlinge balans.*

Met de richtinggevende uitspraken geven we vanuit de gebieden invulling aan deze visie en scenario's. We gaan in op zonering en kansrijke (gebieds)entrees, identiteit en verbindingen:

Zonering en gebiedsentrees

- Werk aan sterkere afwisseling en variatie in de buitendijkse natuur- en recreatieterreinen. De natuur heeft behoefte aan meer stapstenen, terwijl de bestaande dagkampeerterreinen wellicht kunnen worden verkleind en andere geïntensiveerd. De ontwikkelingen bij Salmsteke en (mogelijk) de Honswijkerplas zorgen voor een intensivering van de inrichting, op andere plekken kan inrichting en beheer dan extensiever en meer natuurlijker.
- Geef de dagrecreatieterreinen heldere entrees met voorzieningen zoals informatieborden, picknickbankjes, toiletten en parkeerplaatsen, daarbuiten kan de intensiteit van inrichting en beheer dan afnemen.
- De Heulse Waard krijgt te maken met de dijkversterking en de bestaande gebruikswaarde is ook te vinden in Salmsteke, Tull en 't Waal en de Honswijkerplas. Dit gebied kan daardoor geëxtensiveerd worden of worden getransformeerd naar natuur met recreatief medegebruik. Op andere gebieden kan dan inrichting en beheer geïntensiveerd worden, bijvoorbeeld nabij Fort Honswijk.
- De Boomgaard heeft op dit moment geen recreatieve betekenis. Overweeg dit gebied af te stoten na transformatie waarin ook de recreatiefunctie ontwikkeld wordt. Doe dit samen met de gemeente en met het dorp. Gedacht kan worden aan het toevoegen van een maatschappelijke functie (met bebouwing).

Identiteit

- Er liggen kansen om de dagkampeerterreinen langs de Lek beter te programmeren, en ieder gebied een duidelijkere identiteit te geven. In dit cluster is de Hollandse Waterlinie en de rivier bepalend voor de identiteit en beleving.

Verbindingen

- Verbindt de binnendijkse gebieden (o.a. Waalse bos) en buitendijkse gebieden beter met elkaar door (duidelijke gemarkeerde) oversteken over de dijk.
- De gebieden rond Tull en 't Waal kunnen in de toekomst beter verbonden worden met de regio door nieuwe (fiets) verbindingen aan te leggen richting Houten over het Amsterdam-Rijnkanaal en de Hagesteinse sluis
- Er liggen kansen om in omgeving van Jaarsveld en Salmsteke nieuwe struinpaden aan te leggen langs de rivier en de polder richting Lopik
- Mogelijkheden verkennen om bij de uitwerking van de Sterke Lekdijk een doorgaand buitendijks fiets-/ onderhoudspad aan te leggen aan de voet van de dijk, als verbinding tussen de prinses Beatrixsluizen in Nieuwegein en Fort Honswijk.

Biodiversiteit

- De uiterwaarden van de Lek lenen zich bij uitstek voor het versterken van de biodiversiteit en het verbeteren van de waterkwaliteit. De strak gemaaide dagkampeerterreinen kunnen met sinus- of mozaïekbeheer meer soorten aan insecten en vlinders aantrekken.

Financiële consequenties

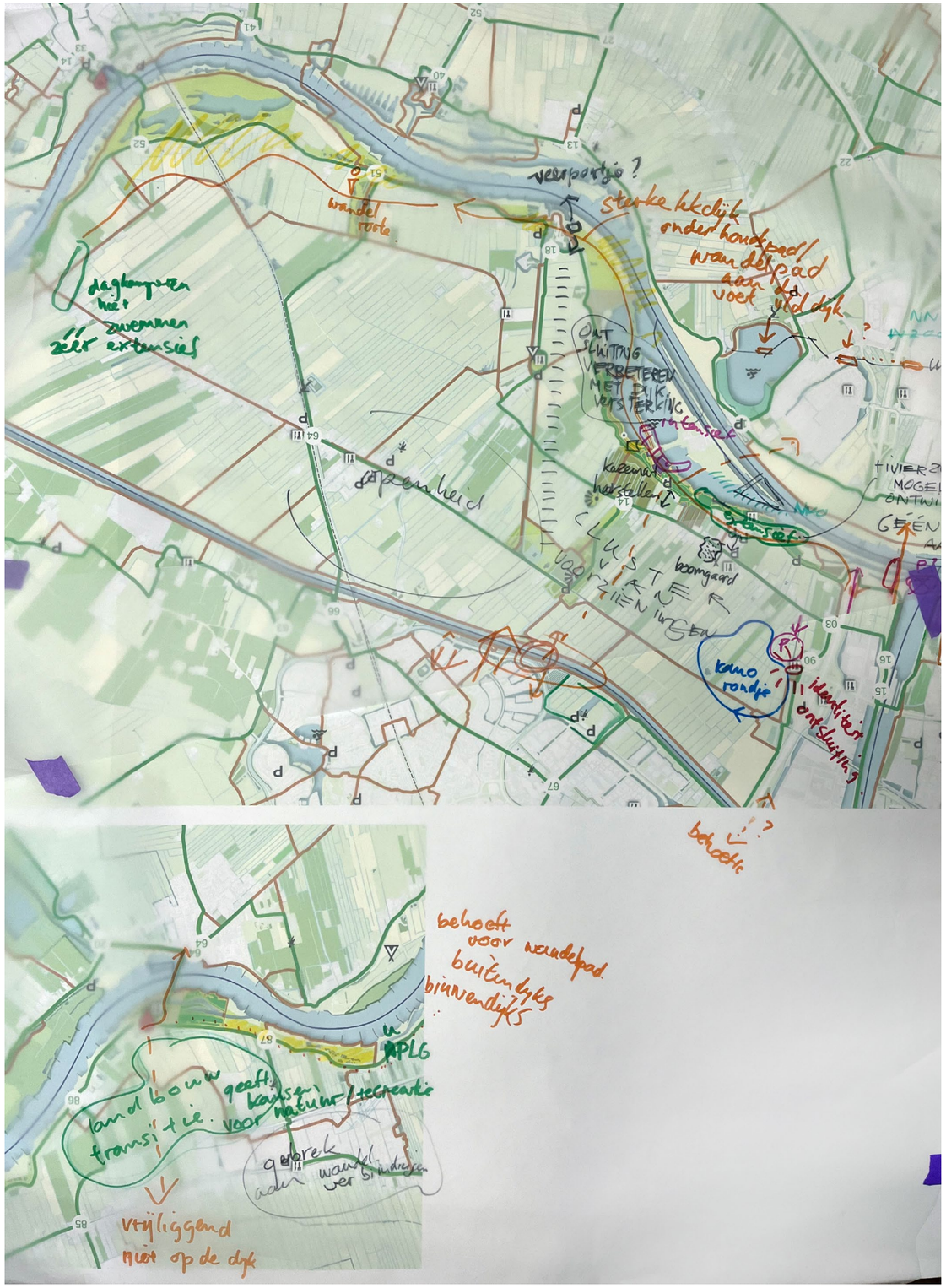
- Door in gelijke verhoudingen extensiever en intensiever beheer toe te passen, kan dit qua beheerkosten budgetneutraal uitgevoerd worden.
- Door aan de haken op de gebiedsontwikkelingen zoals de dijkversterking en afronding Honswijkerplas kunnen (additionele) investeringsmiddelen vrij komen.
- De ontwikkeling van commerciële exploitaties leveren hier structurele inkomsten op. Een deel hiervan kan voor nieuwe verbindingen en opknapte de entrees ingezet worden.

Bronnen

- Historische beelden, kaarten en foto's, Het Utrechts Archief https://hetutrechtsarchief.nl/
- Tastbare Tijd, cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht, Roland Blijdestijn Provincie Utrecht, 2005
- Topotijdreis, 2024
- Concept Utrechts Programma Landelijk Gebied, Provincie Utrecht, 2023

Bijlage

Schetsen werkbijeenkomst 30 september, locatie Fort Rhijnauwen

Datum van oplevering: 8 januari 2025

Gebiedspaspoort

6. GEBIEDEN LANGS DE LEK

Toekomstvisie 2040 Recreatieschap Stichtse Groenlanden en (aanliggend) Staatsbosbeheer